

TELEGRAFUL ROMAN.

Are Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

la „Tel. Rom.” într-una cu suplimentul „Folia Pedagogică”
Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. — Articuliile nepublicate nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Caracteristica timpului.

Diarele opoziționale din capitala țerei noastre țin aspre predici despre moralitatea publică și privată, și această din un incident, care a provocat mult sânge rău, și care nu va apune cu una două dela ordinea țilei.

Din incidentul milleniului mai multe folose au tras ómenii speculelor, cari au lucrat fără mari scrupuli, fără multă consultare a conștiinței.

Biletele pentru intrarea în expoziție s'au dat în arândă unei firme de jidani.

Ca să pótă ajunge la această întreprindere lucrativă, firma din cestiune a căutat protecțiune, spre a putea câștiga bunăvoința guvernului.

Onorabilul „Samson” a fost un deputat din maioritate, reprezentantul celui mai mare cerc din capitala țerei, directorul unui mare institut de bani, om modern, cu gură mare și cu mare trecere și la guvern.

Pentru binevoitoarea intreprindere în această afacere de bun negoț, deputatul din cestiune, altcum unul dintre cei mai cu trecere advocați din capitală, și-a asigurat la firma din cestiune un onorariu de 100,000 fl.

100,000 de judecători după muncă încordată de o întrégă viață sunt buni bucuroși, decât la bătrânețe toți laolaltă pot arăta o agonisela la mărirea acestui onorariu.

100,000 de profesori, cari au nobila și greaua misiune de a lucra o viață întrégă spre a cresce patriei bărbați onesti, întregi în caracter și hărnicia de lucru, toți laolaltă nu pot arăta o chivernisela, care cel puțin se se aproprie de acel colossal onorariu pentru intreprindere în o afacere de câștig.

Încât acel onorariu avé menițiunea se fie folosit ca mijloc de corupțiune la ajungerea scopului intenționat, această nu o ventilăm.

Afacerea acesta a ajuns și înaintea parlamentului. În numele moralității publice deputații din opozițiune au îndreptat vehemente atacuri asupra advocatului deputat cu fenomenala provisiune, și majoritatea din care făcea parte nu a avut curagiul să-l pârținească.

Stigmatizat de întrégă pressa, și de întreg parlamentul, deputatul din cestiune și-a depus mandatul în mâinile alegătorilor sei.

Până aici cel puțin în cele formale lucrul este în ordine.

Moralității publice i s'a dat satisfacțiunea cuvenită; deputatul, care a cutezat să lovască în față moralitatea publică, a dispărut din viața publică, și lumea a trecut peste el la ordinea țilei.

Deputatul Morzsány, căci de el e vorba, reprezentă un cerc din capitală și încă cerul cel mai mare, atât ca inteligență, cât și ca avere în bani, fiind aici concentrați cei mai bine situați în cele ale averii.

S'a pus la cale a două alegere. Deputatul disqualificat apelază la aprecierea alegătorilor, și acestia în mare majoritate tot pe acel fost deputat îl trimit în parlament ca pe al lor reprezentant.

Aici zace sancționarea imoralității. Diarele opoziționale la locul prim sunt indignate pentru cuvântul, că noul deputat s'a ales tot cu programul guvernului.

La locul al doilea nu fără rost se întrébă diarele opoziționale: cum s'a putut, ca în un cerc atât de distins, cu atâta inteligență, cu atâta forță în ale finanțelor, tocmai în capitala țerii spre carea privese lumea civilisată, cum se pótă ca tocmai în un asemenea distins cerc să fie ales un om, pe care parlamentul l'a declarat odată mort, și peste care lumea onestă a trecut la ordinea țilei.

Întrebarea acesta ni-o punem și noi, și ni-o punem în legătură cu în-

trebările din tómnă trecută din incidentul alegerilor generale pentru parlamentul țerii.

Cum s'au putut face atunci asemenea alegeri, cari au asigurat guvernului o asemenea sdrobotore majoritate, și încă unui guvern cu asemenea firmă bine cunoscută din trecutul său dela administrațiune.

Răspunsul ni l'au dat atunci deputații din opozițiune, ni l'a dat pressa opozițională, și nota principală în acela a fost decadența, demoralisarea, influența nepermisă și legionul de abusuri.

Dat odată răspunsul general, n'avem decât să facem aplicațiunile cuviinciose.

Moralitatea publică a perdut din valóre în decursul lungului șir de ani de când domnesce în patria noastră spurcatul de curent de ađi, care ne duce la perire.

Ađi trăim în era liberală.

Curentul de magiarisare e alimentat din sferele guvernului, alimentat din sferele guvernamentale, alimentat de pressă, el deci își face orgiile sale în întréga țără, și noi tare ne temem, că el nu se va opri nici după probele de decadență de până acuma.

Liberalismul a creat legile politico-bisericesci, aceste vor crea neconfesionalismul, care și până acuma a început a se lăfi în mod înspăimântătoriu, și acela va produce anarhia.

Unde a perit frica de Dumnezeu și rușinea de ómeni, acolo pășesce anarhia, și acesta duce la perire.

Acésta e caracteristica timpului și dacă voim să alegem o formulă mai domólă pentru a o și exprima; dacă voim ca curentul pericolos, care ađi bântue în țera noastră, să fie prezentat în colorile, cari nu tocmai i-se potriveșc, atunci împrumutăm caracterizarea situațiunei, pe care o aflăm în articolul prim din diariul kossuthistilor „Egyetértés”: „Wir stiften das neue Eselsreich, und wählen den Esel zum Kaiser”.

(Infințăm împărăția măgariului, și pe măgariu îl facem împărat.)

Nu scim dacă diariul din cestiune aplică această caracteristică special pentru cazul concret, seu dóră o extinde asupra întregului curent desastros; noi o acceptăm în tóte împregiurările.

Revista externă.

Blocarea insulei Creta s'a început Duminecă dimineța, și de atunci ori-ce comunicațiune a insurgenților cu spriginitorii lor din afară este imposibilă. Malurile mării nóptea sunt luminate prin reflectori electrici, astfel, că nici o naie nu se pótă furișă printre năile marilor puteri, ca să ducă vre-un ajutoriu insurgenților.

Precum am amintit deja, corăbiile grecesci, în urma acestor dispozițiuni severe din partea puterilor, s'au retras din apele Cretei și a rămas acolo numai colonelul Vasos cu trupele de pe uscat. Poziția acestuia încă a devenit foarte dificilă, așa că în urma blocărei, nu mult timp se va puté susține.

Lucrul cel mai de căpetenie al puterilor de present este evitarea unui resbel între Grecia și Turcia. Spre scópul acesta s'au făcut demersuri politice atât în Athena, cât și în Constantinopol. Resultatul încă nu e cunoscut și, că nu pótă fi mulțămitoriu, se vede din împregiurarea, că înarmările spre Tesalia le continuă cu febrilă activitate atât Grecia, cât și Turcia. Din tóte acestea se vede, că orizontul politicei europene este foarte întunecat; norii se îngroșe; aerul devine din ce în ce tot mai apăsătoriu; primele fulgere și tunete s'au arătat și e temere de izbucnirea unei crâncene furtuni, decum-va nu se va ivi un vânt binefăcătoriu, care să împrăscie norii amenințatori cu fulgerile și tunetele lor. Acest vânt binefăcătoriu pótă se

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istorie.

(Urmare.)

Nr. 392.

Preacucernice protopope kir. Lazare!

Pentru-că înălțatul gubernium prin milostivul seu intimat dela 26 Iulie a. c. supt Nrul 9622 făcută rënduélă pentru venitul stolei, adecă patrafrul preoților neuniți și dela a sa chesaro-crăescă mărire înțărîtă, mi-au vestit și formulare mi-au trimis după care preoții datori vor fi a urma, și mai mult decât scrie în ștolar a nu îndrăsní a lua, — pentru aceea trimit formularele Nr. 32 din care vei avé datorie din tótă parochia un formulariu și tóte cu de-adinsul a pune se poruncesci, ca după puterea lui venitul se aibă al patrafrului. Și această încă înălțatul crăescul gubernium poruncesce după preafinalta rînduélă împărătescă, fiindcă între români s'au obicínuit la prasnice, la botezuri, la îngropăciuni, la nunte fôrte mari ospete în mîncări și în beuturi fără sémă a se face de unii se sárăcesc cu acesta; pentru aceea acelea se se desrădăcineze dintre norod, fiindcă porunca bisericescă nu e una cu aceea și din obiceiul a da și face una ca aceea, mesele au fost numai la sêraci se se facă, dar' după aceea ómenii unii cu alții au început a se ospéta și pe sêraci au uitat detot, că

mai bine gazde se vor face lipsând acelea și preoților ce se cuvine mai lesne după formulariu vor împlini. Așa dar preoților se poruncesce, ca să se siléscă a desvêta pe parochienii sei de ospêtările și beuturile fără de socotélă la mai sus numitele privilegii și se se strice acelea, și așa ei singuri vor cunósce, că adaugă bunul seu. dară nu scade. Pentru care pricină și la adaugatul ștolar s'au dat poruncă.

Sibiu, 20 August 1785.

Ghedeon Nichitici.

Nr. 399.

Preacucernice protopope kir. Lazare!

Pentru-că înălțatul crăesc gubernium prin milostivul seu intimat dela 2 August a. c. supt Nrul 4862 și 5848 mi-au intimăluit pentru cei-ce se innécă, pentru cei-ce singuri se spânsură, pentru cei-ce din aburul fântânilor de mult închise și pentru cei-ce din aburul mustului când ferbe biruindu-se, cade la stricăciunea vieții și comunicăluita patentă crăescă cu mijlociri cu cari se se pótă ajuta aceia, poruncindu-mi, ca toți preoții se vestéscă și se însemneze, ca cu mijlocirile ce se pun aici înainte se se foloséscă și se nu se sparie cel-ce ajută la acesta, că va fi infam, adecă necinstit, — pentru aceea vei avé datorie a vesti la toți preoții din protopopiatul vostru și ei la toți poporeni se arete și se sfătúescă, adecă pentru cei-ce se innécă, scóțend pe innecatul fiind încă viu, așa se i ajute: se-i slobódă sânge din vîna grumađului, ér neputédu-se slobodí dela acela, slobodíndu-i dela o mână, seu dela picior 8 seu 10 uncii. Neaflându-se bărbui, se i lase sânge până la

venirea lui. Scóțend pe innecatul din apă, se-l desbrace de hainele lui cele ude și ștergéndu-l, cu alte haine uscate seu cu țoluri se-l acopere și țiindu-i nările tare, se-i sufle în gură și prin foi seu prin vîrfurile unei teci tăiate, seu prin camiși se sufle în ședut, seu cristir de tabac se-i facă, peptul și mânia încet și lin se apese și cu lână se ajute, cu cârpe calde de lână seu de flos tot trupul se-i frece, în pat cald se-l pue și doi ómeni sănătoși lângă el se se culce, ca se-i încăldéscă trupul celui innecat, se-l pue pe pat presărat cu cenușă caldă de patru degete de grósă. După slobodirea sângelui se deee betégului spirt la nas seu tabac uscat se i sufle la nas și din spirtul acela vr'o cât-va picături amestecându-le cu apă se-i dea se bee în gură. Aceste mijlociri de folosesc, a se face și acelor, cari singuri se spânsură. Pentru-ca se se mēntúescă cei betegiți și primejduiți din aburul cărbunilor, la aer slobod se-i aducă, țiind nările se-i sufle în gură, sânge se-i slobódă, cu apă prospétă pe față și pe pept se-l stropéscă, în nas oțet tare se i dea și aceia nasul se-i frece, cu cârpe calde se frece, cristir de tabac se-i facă.

Acésta mai pe larg va aréta slavita tablă a varmegii, după-cum vor vesti la aburul ferberii mustului și de aburul fântânilor celor de mult închise, ca se nu se primejduéscă.

Sé învățați a urma poruncei acesteia tot norodul.

S'au dat în Mediaș, 7 Septembrie 1785.

Gedeon Nichitici.

(Va urma.)

vină numai dela înțelepciunea diplomației europene, dacă acesta va ținea cont de interesele naționale și religio-nare ale popoarelor.

Să sperăm încă.

Sinódele protopresbiterale.

În nex cu cele accentuate mai pe urmă, în Nr. 14, despre agendele sinódelor protopresbiterale, revin acum mai în special asupra punctului 4 din afacerile sinodului ppresbiteral, adică în ce privește „îngrijirea pentru susținerea vașei și autonomiei bisericei”.

În acest punct se indică un teren și mai vast de lucrare pentru sinódele protopresbiterale, și totodată în sistemul de organizație al bisericei noastre, — în afacerile de interes general, — se indică legătura organică, ce trebuie să existe între diferitele corporațiuni, în sus și în jos, între toate împregiurările.

Istoria statelor constituționale ne arată, că nu are-ori, corporațiunile inferioare au influențat în mod determinat asupra corporațiunilor superioare, și acesta cu deosebire în situațiuni de grea cercare; dar de altă parte, lucrarea corporațiunilor superioare numai așa poate avea trăinicie, dacă corespunde trebuințelor, se bazează pe recerinte generale, ce se exprimă mai eclatant prin votul corporațiunilor inferioare, ce sunt în mod imediat efluxul masei poporului.

Biserica noastră în tot decursul existenței sale a trecut prin cele mai vitrege și asupritore împregiurări, și cu nimic nu e mai favorabilă situațiunea de astăzi, decât cea din trecut. În fața atacurilor continue asupra diferitelor instituțiuni, create și susținute cu atâta încordare, ba în fața reformelor, ce ating de aproape bazele existenței chiar a vieții bisericești, ni se impun îngrijiri serioase încât pentru viitoriu, a afla căile și mijlocele corespunzătoare, cari să ne asigure existența, și să învingem cu succes și acestea greutăți.

Factorii conducători ai bisericei, conșcii de situațiunea grea, au combinat și căutat a afla mijlocele necesari pentru asigurarea instituțiunilor; susțin însă, că ori-ce dispozițiune, fie adusă cu cea mai bună intențiune, și dădă sub presiunea necesității de subsistență chiar, numai atunci va avea garanța necesară a pute fi și realizată, când va fi sigur, că acesta întîmpină și consensul celor ce au să o execute în cale imediată, ér pentru a se afla expresiunea părerilor în jos, factorul cel mai competent sunt sinódele protopresbiterale.

Recunosc, că acesta procedură este ceva cam anevoioasă, dar sum convins, că e o modalitate, ce asigură trăinicia ori-cărei dispozițiuni de reformă; pentru aceea să se aducă ori ce motive de oportunitate, susțin, că în astfel de afaceri e bine și corect, ca să se cêră și părerea, respective votul sinódelor protopresbiterale, care vot, pentru organele superioare bisericești, cu drept de dispunere și legislațiune, la tot cazul ar deveni un material prețios, și cele dispuse în general și-ar avea bazele sigure.

Pentru ilustrarea acestei aserțiuni aș pute aduce exemple eclatante din timpul mai apropiat, și din cel mai îndepărtat, că să fac evident, că dispozițiuni decretate cu cea mai bună intențiune, cu convingere deplină, că sunt exclusiv numai în favorul și prosperarea bisericei, séu că sunt dădă impuse de suprema necesitate, au fost neexecutabile, séu că numai în parte s'au putut executa, ceea-ce și din punct de vedere formal rămâne ca o scădere chiar și dacă s'ar afla analogie și pe alte terene.

Am accentuat dela început, că forța în lucrările sinódelor protopresbiterale trebuie să fie inițiativa proprie, și acesta în sfera de activitate precisată mai înainte am și căutat a o ilustra în anumite direcțiuni; e evident însă, că un teren mănos în această di-

recțiune se dă sinódelor protopresbiterale tocmai în punctul provocat mai sus al agendelor sale, ce se poate referi în linia primă la împregiurări și referințe de caracter mai redus, local, unde dispozițiunile luate de această corporațiune să se caracterizeze prin un spirit de solidaritate și unitate, aceea ce nu poate face unul, să o pôtă face toți împreună; la ceea-ce dădă nu o observă unul séu altul dintre cei chemați, să fie reflectat la această scădere, în forma și locul corespunzătoriu, ca astfel remediul să fie acomodat, ér efectul sigur.

Se poate referi însă această inițiativă și la afaceri de caracter general, ce pot atinge interesul, respective prosperarea întregii biserice, și prezentate atari inițiative în formă corespunzătoare forurilor și organelor competente, pot avea un efect neprețuit.

Chiar cu risicul de a mi se imputa nemodestia, accentuez, că îmi place a petrece cu atențiune desvoltarea lucrurilor din sinul bisericei noastre și în cercul restrîns al activității mele și nisuesc a căuta ameliorările posibile în afacerile concrete mie.

În special, de când am ășit din institutul nostru seminarial, pătuns de importanța acestui institut, care în organismul bisericei dă crescere factorilor, cari au să îndeplinescă funcțiunile, ce în organismul fizic al omului le îndeplinesc arteriile, totdeauna am petrecut cu atențiune încordată desvoltarea și progresul realizat, și acesta o am putut face cu înlesnire mai ales de când se publică un fel de sumariu despre starea institutului, sub titlu de „programă”.

Nu vreau să mă estind în aprețieri speciale asupra acestui institut, cel puțin nu de astădată. Vreau însă să ating pentru ilustrarea celor atinse mai sus o afacere, ce cred a putea servi ca un exemplu acomodat.

Am urmărit în programele acestui institut cu deosebit interes — între altele — fluctuațiunea în numărul elevilor din ambele secțiuni, și în special mi-a bătut la ochi, că de un șir de ani încôce, este permanentă și secțiunea așa numită „clerici extraordinari”, ceea-ce pentru mine e dovadă, că între împregiurările actuale e o necesitate imperativă, ceea-ce — durere — altfel, o știu această și din experiență proprie; mă întreb însă eu acum ca preot, carele am căutat a-mi câștiga calificațiunea prescriasă cu sacrificii de tot felul, este just și ecuitabil, ca atari preoți într-o toată să mi fie mie egali? séu că dădă e just și ecuitabil, că nu numai în fond, dar și în formă să fie o deosebire ore-care între noi? și accentuez, că astăzi nu e chiar disparent de neînsemnat numărul preoților cu astfel de calificațiune, și judecând după împregiurările nefavorabile pozițiunei preoților, ce ia dimensiuni tot mai mari să pôte calcula cu siguranță, că acest lucru are să se pereneze încă mult timp.

Etă dar o afacere, peste care nu e bine să trecem la ordinea zilei; interesul și decorul preoției pretinde deci, ca această afacere să-și afle regularea sa, și ore care altă corporațiune este mai competentă ca sinódele protopresbiterale să se ocupe cu această și alte asemenea afaceri, ce pot fi cualificate numai bine, cu mențiunea de a susține *vașă* bisericei.

Alătura cu cei cari și consideră de a lor datorință a contribui și pe calea organului nostru bisericesc de publicitate la desvoltarea intereselor bisericei noastre, am voit a reflecta în general asupra agendelor sinodului protopresbiteral, dorind, ca barem în viitoriu să se manifesteze în sinul acestor corporațiuni o activitate mai intensivă, și într-o cât într-una séu altă privință a-și fi în rătăcire, bucuros primese ori ce rectificare, ca cestiunea să fie cât mai bine clarificată.

Un preot.

Din protopresbiterate.

Sinodul protopresbiteral al tractului Bistrița.

Onorată redacțiune!

Luna lui Faur este aceea, în care după prescrierile Statutului org. al bisecicii noastre, au să se țină sinódele protopresbiterale ordinare. La 25 Faur a. c. st. v. s'a ținut sinodul ordinar protopresb. în tractul Bistriței. S'a ținut în orașul Bistrița, căci acesta este locul central al tractului și punctul de convenire mai înlesnicios.

Trebuie însă să pătrundă durerea pe fiecare creștin ortodox, când vede, că într'un tract cum este și al Bistriței, capul acela este silit, în lipsa de alt local, să convôce sinodul la ședință, într'un local public, într'un otel. Pare, că și fără voie trebuie să constatăm, că e prea puțină îngrijirea pentru tractele protopresb., cari sunt mai expuse și cari, chiar pentru poziția lor teritorială, au a se lupta cu mai multe greutăți decât altele.

Venind a relaționa asupra decursului ședinței sinodale, constat din capul locului, că aceea, după împregiurări a fost destul de bine cercetată. Tractul fiind dintre cele mici are 24 de membri. Dintre cei aleși și verificați au lipsit numai vr'o patru. Constat și aceea cu bucurie, cumcă între cei aleși sunt cam peste tot ômeni inteligenți, fapt, care mult contribuie la mersul regulat al trebilor în tract.

La timpul hotărît prin convocator, adunându-se membrii în localul destinat pentru ședințe, după împlinirea formalităților pentru deschidere, protopresbiterul tractului, D. Simeon Monda, deschide ședința prin o cuvântare, în carea făcând recurs la chemarea, ce o au membrii sinodului, îi rógă, ca în interesul prosperării intereselor noastre bisericești, școlare, fundamentale și peste tot culturale, să caute prin exemplu viu a se face și în afară vrednici de această chemare.

După verificările efeptuite, s'au făcut mai întâiu alegerile pe un period nou de trei ani în comitetul protopresb. și în epitropie. Aleși au fost în comitet: din cler, membrii ordinari: Vasile Bălan și A. Popovici, ér suplent: Vas. Nascu; mireni: Dr. Vas. Pahone, Iacob Onea, Dan. Pascu și George Ghiță, ér suplenți: Ilar. Bozga și A. Gherghel. În epitropia protopresb. din cler: Greg. Pletos; mireni: Nicolau Balan și Il. Bozga. De asemenea s'au mai ales încă la un loc vacant în scaunul protopresb. parochul Ioan Orban.

S'a cetit apoi raportul general al comitetului despre starea tractului cu finea 1896 și un raport special din partea protopresbiterului. Raportul general conținând capitulele pentru datele îndatinate, din acela ni am putut convinge, că încă tot mai sunt preoți și parochii, cari nu-și împlinesc datorința, și încă de aceia dela cari, judecând după calificațiunea lor formală și chiar după poziția materială, am puté aștepta, ca în împlinirea datorințelor să fie dintre cei dintâiu. Rațiocinii nefeciate de pe mai mulțiani, arhive parochiale în disordine, lipsă de biblioteci pela școle și de aparate pentru gimnasticii, casele parochiale puțin îngrijite sunt constatări, cari numai jigni pot, dar nici decât a promova mersul cel regulat al atacurilor. În urmarea acestora s'au primit propunerile făcute în raportul special al dlui protopresbiter, anume: Parochii să întogmescă și să țină cancelaria separat, actele întrate, în timp de 8 zile, să fie rezolvite sub răspundere; banii și averea parochială să se țină în casa parochială, ér nu pe la epitropi; parochii să țină catichisația și cuvântări în biserică, ori cel puțin să cetescă cele din Chiriadodromion.

Tot în interesul promovării culturai în tract s'au mai primit încă două propuneri, cari au fost făcute ca de sine stătătoare. În înțelesul acestora oficiul protopresbiteral este de cătră sinod însărcinat a îngriji de urgența mai întâiu pentru trebuințele religioase a junimei studioase dela gimnasiul și școlele din Năsăud, susținute din fondul central școlastic, la care au parte însemnată și comunele bisericești gr.-orientale din valea Bărgăului, aparținătoare acestui tract, să cêră dela administrațiunea acestor fonduri un local pentru de a fi întocmit ca casă de rugăciune; ér apoi tot din acel motiv i'a impus îndato-

rirea de a conserie pe credincioșii din Bistrița, de a îngriji pentru un local, ér pentru catichetul nostru dela școlele noastre din Bistrița de o remunerațiune.

Nu pot să trec neamintit nici acel regretabil cas, care în timpul din urmă s'a întemplat în una din cele mai liniscite parochii ale tractului; înțeleg cazul de trecere din Șieul Mare. Din informațiunile primite dela organul competent am aflat, că din cauza unei neînțelegeri cu privire la locul de zidire a bisericei celei nouă, ce se clădesce în cea comună, un număr ore care de credincioși, ca la 100 pôte, dechiaraseră, că trec dela biserica drept credincioasă la cea romano-catolică. Dar am aflat și aceea, că și aici o mână străină a fost, care încercase a face această turburare. Au fost ademeniți în multe privințe și chiar făcuseră înșinuarea. Tot din informațiunile primite am mai aflat și aceea, că dl protopresbiter eșind la fața locului și luând cu sine pe poi dintre cei mai destoinici parochii, i-a succes a da pe urma cauzei neînțelegerilor și tocmai inițiasă complanarea acelora pe când s'a prezentat în comună exmisul Ven. Consistor, protopresb. din Murș-Oșorheiu, dl Nicolae Manegutiu, care deasemenea a conlucrat la restituirea bunei înțelegeri. Și astăzi acei rătăciți, cu puține excepțiuni, sunt reînforși ér în sinul bisericeii mame.

Nu află însă, că ar fi cuminte lucru, ca cine-va din o exmisiune, cum a fost și această, să-și facă un merit așa de mare, să-și atribue talente și puteri providențiale, ridicate sus preste alți ômeni. Și mai cu samă atunci, nu, când exmisul își permite a-și cam abusa de încrederea primită. Căci după cum am aflat, Dsa încercase a face chiar și unele suspendări dela oficiu și beneficiu, fără cercetare și se crede, că chiar fără autorizarea mai înaltă. A primit însă apostrofarea meritată chiar din partea poporului, cum-că Dsa în loc să-i linișcescă mai tare îi învrăjbesce. Și nu știu, că dacă Dsa stăruia pe lângă suspendarea făcută, nu cum-va rătăcirea cea de apoi n'ar fi fost mai rea ca cea dintâiu. Dar mai greșit este când cine-va își discută meritele atribuite în organe de publicitate străine intereselor noastre bisericești, ca și în cazul de față, pe cât timp noi avem organul nostru, din sinul nostru și din casa noastră. Căci ori cât de simpatic și s'ar arăta străinul, nu numai de neam dar chiar și de credință, totuși se bucură, simte o satisfacție și îl gâdălesce când află de neînțelegerile noastre și de scurtările în interesele noastre bisericești.

Coresp.

Din parochii.

În parochia noastră Mănăsturul ungurese în ză s'a ținut sinodul parochial ordinar în luna lui Ianuarie în care s'au sêvêșit reconstituirea corporațiunilor bisericești pe periodul nou de 3 ani, și s'au pertractat alte obiecte de interes pentru parochie.

Din raportul comitetului parochial se vede, că parochia și-a înființat un grănar de bucate, care valorază ađi minimum 600 fl. Biserica a fost împodobită cu mai multe odăjdii, așa cu un rënd de vestminte în preț de 50 fl. procurate de parochieni G. Zirbo și Gheorgica, cu un policandru în preț de 40 fl. plătit din contribuiri dela mai mulți parochieni, cu 2 prapori negri în preț de 30 de fl. procurati de I. Tomos și Stefan Dreve, cu o cruce în valoare de 18 fl. procurată de primariul Petru Ranta. Sinodul parochial prin rostul locuitoriului din loc Ioan Goia a dat mulțamită protocolară parochului pentru neobositul séu zel desvoltat într-o înaintarea bisericei și școlei pentru carea încă a făcut atâta cât ađi este de model în acest ținut, ér dăruitorilor pe lângă mulțamită le-a urât viață îndelungată dela bunul D-șeu pentru marinimositatea lor față de sânta noastră biserică. Dar nu numai în ale bisericeii suntem conduși cu tact, ci și în cele politice și economice. Până la venirea actualului nostru paroch, P. Cucuian, cu toate că românii sunt în majoritate față de conlocuitori magiari conducerea trebilor comunale era în mâna acestora, ér de atunci atât primariul, cât și reprezentanții în majoritate sunt numai români; în lucrarea pământului apoi e model fiind Domnia-sa de principiu, că „exempla trahunt”.

Un parochian.

„Memento“ . . .

„Budapesti Hirlap“ reproduce după nr. din 5 Martiu al foii „Narodnie Novini“ următoarele pasaje din o corespondență scrisă de un slovac, care mai ține la naționalitatea, nămului său:

„Episcopul Ipolyi a ținut cu o ocaziune: „Mi-e mai drag magiarul, care injură, decât slovacul, care face rugăciuni.“ Acestea le a ținut așel Ipolyi, care ura din totă inima sa pe slovaci și tot ce era slovac. Dar situația nici aici nu s'a schimbat, pentru-că episcopii nici aici nu designază la locuri mai bune pe preoții de naționalitate slovacă, — ba decât preoții, supunându-se ordinațiilor curiei române, răspândesc în popor cărți și jurnale bune, la curțile episcopale sunt timbrați de panslavi.“

„Episcopul dela Neosol (Besztercze-bánya) prin circularul său nr. 265/1897 demandă, ca organele bisericesci, cari nu sunt în stare să integrească salariul învățătoresc, să ceară ajutor de stat. Episcopul susține catechet magiar pentru școlile curat slovacă. Schopper, cel cu viața-i evlavioasă, tot atât de magiarisător a fost. Bubics și Ivancovics însă îi vor întrece și pe acestia, așa, că și noi vom fi nevoiți să cerem cât de curând ajutor dela locul cel mai înalt, cum au făcut bosniacii.“

„Când în 1863 am sărbătorit milleniul dela botezarea prin Ciryll și Methodiu a slavilor dela pârțile Carpaților, afară de unicul episcop Moise (Mózes), ceilalți păzitori ai Sionului erau câni muți, dar cu privilegiul milleniului de acum domnii pontifici cu magii și rabinii vărsau potopuri de înmuri glorificătoare (Vezi pastorală episcopului Rimely). Pe popor îl sileau, ca în biserică și școală să prăznuiească milleniul suferințelor sale.“

„Episcopul Bende s'a lăudat înaintea nunțiului papal, că și-a cutriat într-o diecesă și a miruit în persoană, ceea-ce nici unul dintre antecesorii săi n'a făcut-o. Da, în societatea solgăbirăilor, a notarilor și a altor magiarisători și-a cutriat diecesa, dar nicăieri n'a vorbit în biserică slovacă, ci ungurească. În tot locul numai mântuirea prin graiul magiar o predica, și în școlă a demandat, ca copiii să învețe cântece magiare. Aceste abuzuri ar trebui să înceteze odată, pentru-că înaintea lui Christos nu e mai bun poporul magiar, decât cel slovac.“

Am reprodus aceste rînduri, drept mărturie dela un fin credincios al națiunii sale contra clerului propriei sale biserici, care în loc se susține și cultive tradițiunile și cleno-diile cele mai prețioase ale credincioșilor săi, devine tocmai campionul intereselor dușmane, lucrând cu crucea în mână la desnaționalizarea celor ce-i conduce. Vai de poporul, care are astfel de păstori!

Și cu toate că, mai ales în patria noastră, biserica romano-catolică este pentru fiii naționalităților un fel de punte de-a trece pe pământul altui neam și a te perde în mulțimea opresorilor, — totuși o bună parte de români dezvoltă un zel vrednic de altă cauză întru a prezenta biserica papistă de unica mântuitoare și a desrădăcina astfel dragostea românului față de biserică sa strămoșască, care l'a susținut de atare până în prezent.

Absolut nu înțelegem această purcedere, mai ales, că ni se oferă mulțime de casuri, cari aprobă cele susținute și afirmate mai sus.

Un cas mai recent s'a ivit din incidentul trecerii mai multor familii gr. or. din Sîeu-l-mare la papistism. Tote foile magiare și-au exprimat atunci deosebita lor complăcere pentru această cumințenie a românilor; în special „Alkotmány“ privia în această apostasie a câtorva români, un bun început pentru papistizarea românilor, și prin această pentru „magiarizarea“ lor, căci după cum însuși aceea foie — cu drept cuvânt — afirmă, „a trece în patria noastră la biserica romano-catolică, este identic cu a te maghiariza totodată.“

Ferți-ve deci români de cursele unui astfel de cler, ca să nu fim în viitor și noi nevoiți a scrie, ca și bietul slovac, că biserica proprie ne duce pe calea spre perirea neamului.

Din România.

Mărtea lui Alexandru Lahovari a produs o astfel de emoțiune în totă țera, încât manifestațiunile de doliu pare că nu vor să se sfârșescă. Și nici nu e mirare, căci omeni ca Alexandru Lahovari trec decenii și gene-

rațiuni întregi până se mai nasc. În deosebi țăarele conservatoare se ocupă mult cu decedatul; scriu articoli emoționați în amintirea lui reproduc discursuri și articli de țăare mai marcați eșii din gura și pēna reposatului.

Vom publica și noi câte ceva din acești articli și discursuri, ca să cunoască și cetitorii nostri barem în parte patriotismul desinteresat al lui Alexandru Lahovari precum și talentul lui oratoric.

Ță ce scrie „Timpul“ dela 8/20 Martie a. c.:

„Dacă jelea noastră ar pute să aibă o mângăiere, am găsit-o în faptul netăgăduit, că doliul pentru ilustrul nostru răposat este un doliu național.

Nu pute să fie altfel. Era Al. Lahovari stegarul conservatismului, dar era mai pe sus de toate soldatul României.

Nimeni mai mult decât dēnsul n'a ținut la onōrea, la demnitatea și chiar la mândria acestui nēm și atunci când însufleția cu glasul lui puternic armatele opoziției, dar și atunci când din scaunul de ministru avē să tracteze în numele României cu țările vecine.

Patriotismul lui înflăcărat nu era țermurit decât de poruncile înțelepciunii și de sentimentul cinstei care îi impune ca o datorie față cu ține să fie leal cu vecinii ței.

De aceea cu tot patriotismul său, Lahovari inspira guvernelor străine încrederea cea mai absolută, de aceea vremea sa de ministru al treburilor din afară este un șir neîntrerupt de izbândi, scutit de ori-ce incident care ar pute jigni mândria cea mai superbă.

În opoziție, Lahovari și-a pus într-o putere, ori de câte-ori era vorba de o chestie națională.

Interpelarea lui asupra Dunărei a fost punctul de plecare al unei întregi schimbări de direcție; dela acea interpelare s'a îndrumat politica țării spre neașteptate și netăgăduite succese.

Când băjenarii dela Tisa au pornit în Dobrogea, prōspēt românescă, ca să-și caute o nouă patrie și de acolo au fost alungați spre Bănat înapoi, tot Al. Lahovari a ridicat vocea sa fulgerătoare în parlamentul României și împreună cu Cogălniceanu, care s'a asociat la interpelarea lui, a înălțat sentimentul de neam.

Convenția consulară, care în părerea multora fără deosebire de partid, știrbea din mândria noastră, s'a spart ca de o stâncă tot de glasul lui neînvinș.

Și cu toate acestea, devenit ministru de externe, omul cinstit, departe de a îngriji prin aceste suvenire de un patriotism dus până la șovinism, inspira o încredere așa de nemărginită, încât sub el, și numai sub el, s'a putut ani de arēndul face în acest regat manifestațiunile cele mai șgomotose și cele mai libere în favorul românilor de pretutindenea fără să se întunece relațiile dintre noi și puternica împărăție vecină.

Sub el, care cu atăta mândrie declară în parlamentul țării că nu cunoșce și nu va voi să învețe nici-odată limba scuzelor, s'a spus de pe banca ministerială asupra României cuvinte, cari nu se mai aușiră și ne temem că nu se vor mai aușii. Și cu toate acestea, așa de fără de îndoială era leal tatea lui Lahovari, încât tot în vremea lui se producea actul de mărînimie al împăratului-rege.

Tot sub Al Lahovari spre frontiera de Răsărit a putut fără tulburare pentru siguranța Regatului român să se afirme cu glasul tunului drepturile de suveranitate neștirbită ale țării. Un vas purtând pavilionul celei mai mari împărății a fost primit cu giulēua noastră, când a voit să calce regulele dreptului public, și acest incident a fost regulat spre cinstea noastră nu numai fără scuze — spinarea lui Lahovari nu cunoșce încovoierea — dar fără nici o jignire, și ceea-ce este și mai mult fără să lase nici o amărăciune în raporturile cu deservirșire cordiale pe care România este dator să le înțreție cu uriașul ei vecin.

Ce e drept, chestia s'a rezolvat și fără de laude teatrale din parte-ne, fără de istrionice declamări și ridicole sforăeli de patriotism.

Acēsta este și caracteristica deapaurarea plānsului nostru mort.

Cine mai mult de cât dēnsul a lucrat pentru românii dintre Adriatica și Arhipelag, și cine mai puțin de cât dēnsul s'a lăudat cu cele ce a făcut.

El a creat cestiunea episcopatului, el a împins la formarea Eforiilor, el a înfipt tricolorul românesc în inima Macedoniei, în Bitolia, unde astăzi fâlăie din nou, și a trebuit să nu mai fie la guvern, a trebuit să se întēple acel șir de împrejurări pe care totă lumea îl cunoșce, ca să afle țera despre cele sēvșite de Alexandru Lahovari.

De aceea doliul nostru este doliul național.

Fie ca familia și pretinii să găsescă în tr'acēsta o mângăiere, ēr nouēle generații un îmbold și o pildă.

Noutăți.

Domnul Sava Popovici, venerabilul protopresbiter militar ortodox român din Viena, s'a retras țăilele aceste în pensiune. Din incidentul acesta Domnia Sa a fost decorat cu crucea de cavalier al ordului Francisc Iosif.

* * *

A doua conferență publică în Brașov a avut loc Duminecă în sala gimnasiunii român de acolo. De astădată a vorbit dșora Maria Bogdan, învățătoare la internatul de fete al Reun. femeilor din Brașov. Domnia sa a tractat tema: „Ideia emancipării femeii, dezvoltată prin educațiune.“ Domnișora Bogdan e dușmană atât principiului emancipării femeii în chip radical, cât și acelui pricipiu, menit să revolte (!) pe ori-ce femeie, că adecă femeile n'ar fi bune decât pentru de a face rāntaș. Constată domnișora B., că în primii ani ai etății copiii de ambele sexe sunt înzestrați cu egale forțe spirituale și fizice. Deduce de aci, că prin educațiune uniformă se pōte desvolta și femeia în acelaș chip, cum se desvoltă bărbatul; avēnd femeile aceeaș cultură, și la ele se desvoltă în acelaș timp și mod ideia independenței său a emnicipărei, ca la bărbăți. — Fetele crescute bine, țăce dșora B., și dedate cu neajunsurile vieții, ajung mai degrabă la independență și la încredere în sine, decât cele crescute în belșug, cari nu cunosc calamitățile vieții.

Dumineca viitoare va vorbi dl. prof. A. Ciortea.

* * *

Scandal unguresc. Vorba acēsta a devenit timpul din urmă de tot banală. Intre unguri scandalurile sunt la ordinea țăilei; atât scandalurile millenare, cât și scandalurile de alte soiuri. Eroii scandalurilor de obște sunt deputații, membrii din guvern, aceia cari propagă și veghēază cinstea publică și privată.

Mai țăilele trecute țăarul „Hazánk“ a dat publicității o scrisōre a lui Kossuth Ferencz, prin care acesta dă drumul unui ampoiāt al său cu numele Pichler Gy. pentru necorecta administrare a banilor foii lui Kossuth. E de notat, ca atât Pichler cât și Kossuth sunt deputați dietali. În scrisōre Kossuth între altele țăce: „tu nu mai administra bani străini, tu te ocupă numai cu politica“. Ce concept sublim! După Kossuth o persoană, care administreză „incorect“ banii străini, nu e disqualificată pentru a face parte din guvernul unei țeri. Firesce Pichler a provocat pe redactorul dela „Hazánk“; ēr Kossuth a grăbit să declare nevinovat pe amicul său Pichler, constatând, că n'a aflat defraudare, ci numai administrare inexactă. Cei dela „Hazánk“ însă au grăbit să declare afacerea de mai ponderōșă, decât, ca prin un duel să pōtă fi tranșată. S'a constituit deci un juriu de onōre, care a declarat pe Pichler rehabilitat, pe basa declarației lui Kossuth; ēr redactorul dela Hazánk, care a publicat scrisōrea, nu e dator să dea satisfacție.

* * *

Nou conflict între guvern și orașul Fiume. În ședința din urmă a consiliului orașului Fiume a fost ales conducător de matricule I. Derenzini, secretarul magistratului. Guvernul n'a aprobat alegerea, pe cuvēt, că Derenzini nu șcie ungurește. Acēstă nouă volnicie a guvernului magiar s'a țătat spiritele și altfel forțe agitate ale fumanilor, și se crede, că viitōrea ședință va fi bogată în scene vehemente.

* * *

Bibliografic. A apărut „Enciclopedia română“, fasc. III. al acestei mari publicații

uni a Asociațiunii Transilvane, și cuprinde articolele Anorchia-Asanescii. Fascicolul e redigat și tipărit cu aceeași îngrijire ca cele premergătoare și împodobit cu numeroșe ilustrațiuni excelente. (Biserica Antim din Bucuresci, Aquariu, Taurul Farnesean, Apollon, Aphoridite, Artemis, Seminarul român din Arad, Bis. Curtea de Argeș [2 tablouri], Ariadne. Dintre articolele mai însemnate amintim: Antim Ivireanul, Apa, Apafi, Arabia, Arad, (comit., orașul și diecesa), Arāmāni de Dr. Gust. Weigand, Arderea morților, Argeș, Arion, Aron, Asachi, Asanescii etc. Abonamentele se fac la librăria W. Krafft în Sibiu. ēr pentru librăria la C. Müller, Bucuresci. Prețul fl. 1. — pentru fascicol, fl. 10 — pentru tom (pentru România 2 lei 50 b. resp. 24 lei). (Abonamente cu preț redus nu se mai primesc.) Fascicolele se trimit fără escepțiune numai la acei abonați, cari au achitat prețul lor anticipativ.

Correspondență particulară

a „Telegrafului Român“.

Poiana sărată, 18 Faur 1897.

Onorate dle Redactor!

Este în deobște cunoscut, că bărbății, cari ocupă pozițiuni înalte în societate, sunt cunoscuți de multă lume; ēr cei cu pozițiuni neînsemnate, aruncați de sōrte în locuri izolate și neumbrate, abia sunt cunoscuți în cercul cel îngust în care se învîrtesc. — În categoria acestor din urmă se pot numēra cu drept cuvēt și preotul, învățătorii și cealaltă intelighință din Poiana-sărată, care comună situată fiind în pasul Oituz, tocmai la granița României, mai mult privilegiu dă locuitorilor țărani — de ocupațiune cărăuși — de a se face cunoscuți cu lumea din împrejurime, decât celor sus amintiți, cari prin chemarea lor sunt legați de sat.

O colosală excepțiune a făcut cu toate acestea părintele protopop onorariu Ioan Bēlloiu, cunoscut sub numele de părintele Ioniță din Poiana-sărată.

Causele sunt multe:

Cu câțiva ani înainte, când în România rețelele drumului de fer nu erau tocmai întinse, comunicațiunea cu Ardealul se făcea în mare parte prin pasul Oituz. Boerii mari și mici an de an treceau spre Brașov, și fiind-că la vamă vrēnd-nevrēnd trebuiau să poposescă, aflau de cuviință să tragă la pârintele Ioniță, carele pe lângă că le înlesnea trecerea în țera noastră ca interpret și chiar garant al lor, prin talentul său musical, prin vocea-i sonoră ce o avē, prin dispozițiunea-i sufletescă totdeuna veselă, prin manierele sale de tot atrăgătoare, a știut să se facă iubit și simpatie atât de mult, încât acestia nu hesitau a-l cerceta, ba, a veni anume pentru persoana lui, și de altădată.

Nu puțin au contribuit la întinsa-i cunoscință ce o a făcut cu România și chiar cu Ardealul și împrejurările, că purta titlul de protopop onorar și administrator protopresbiteral în parochia sa, și că băile Slănic ajunse în timpul din urmă la renume; sunt situate forțe aprōpe de comuna noastră.

Spre ilustrarea celor spuse până aci, citez câteva pasagii din opul „Ōre de distracție“, de Alexandru Radu din Galați (1886).

„Poiana-sărată“, țăce autorul, „este locul sânt de peregrinagiu pentru vizitatorii Slănicului, nu dōr că satul ar fi un loc sfânt, său locuitorii lui ar fi mai sfinți ca alți ōmeni, nu; ci pentru-că în fruntea acestei trumōse comune de vre-o 240 case (aici sunt mai multe) tōte de bārne și pētră, acoperite cu șindile, se află un bărbat excepțional, cunoscut aprōpe de toți bărbății din România de ceva valōre pe teren politic și cultural, sub numele de popa Ioniță“.

Mai la vale, după-ce îi descrie în colorii vii țălățile psichico-fizice, continuă: „Popa Ioniță Bēlloiu, tulpina întinsei familii Belloescu din România, nu-i popă, părintele Ioniță e protopop, căci are brău roșu“ „Casa lui ospitalieră a fost vizitată de toți bărbății mari ai țării. Aci veți pe lângă tablouri naționale deci de portrete, între cari am observat pe al d-lor: Ioan C. Brătianu, Mich. Cogălniceanu, Costache Negri, prințul D. Ghica, C. A. Rosetti etc. portrete, cu cari pâr. Ioniță a fost onorat de cātră marii bār-

bați în semn de înaltă stimă și afecțiune". Apoi încheie „...nici eu, nici alții, n'am mers la Poiana-sărată ca să vedem frumoșele case țărănești, am mers să vedem pe păr. Ioniță. Când păr. Ioniță nu va mai fi, Poiana-sărată va fi un sat uitat".

Acest bărbat, despre care asemenea minuri de laudă se aduc prin grai și prin scriere, — astăzi nu mai este între cei vii. După o păstorie neîntreruptă de 47 ani a parohiei noastre, în urma unei scurte suferințe a trebuit să depună ultima rată a datoriei sale ce ca om o are față de legile naturii în frumoșii etate de 78 ani.

Ce e drept, sunt 2 ani de când lipsit de memorie nu mai putea vorbi; acesta însă nu l'a împiedecat până în a 3-a și înainte de moartea sa, întâmplată în 14 Faur v. c., să meargă regulat la biserică, să împartă anafora și să-și ia în primire competența dela capelanul său dl Ioan G. Oltean.

În timpul acesta de totală neputință, când i se stărnă omului compătimirea vedându-l cum prin mimica vocea se face cu-

noscut ceea ce vocea — spre mirarea tuturor nu l'a mai cercetat nimenea. O singură dată a venit dl inginer Belloian din Băcău, după aceea, pînă din antipatia ce o are față de transilvăneni, a aflat de cuviință să nu mai dea pe aci. În întreg intervalul de 2 ani a suferit mai mult decât un martir; deși cunoscut fiind de om tare cruțător, se povestea prin lume, că are mai multe mii de floreni, cari pînă avé intenția să le lase lipsitei noastre școli și biserici, neavînd nici soție, nici copii și nici nepoți săraci. . . .

Rămășițele pămîntesci s'au așezat spre vecinica odihnă a 4-a și după moartea sa la sunetul duios al clopotelor. Fiii sufletesci ai defunctului și-au împlinit frumos ultima datorie față de păstoria lor conștient și iubitor.

Prohodul l'au sîvîrșit 6 preoți din jur cu totă pompa posibilă. Cuvîntarea o a rostit dl protopop Dimitrie Coltofean, carea pentru conținutul ei meritoriu, voi căuta să o primesc în posesiunea mea și în copie fidelă voi trimite-o spre publicare.

S'a făcut și o mică pomană după usul nostru bisericesc în socotela dlui Belloian des amintit, carele printr'un trimis al său a pus la dispozițiunea comitetului parochial suma considerabilă de 300 franci, 60 Dsa n'a putut lua parte la înmormîntare fiind dus la Viena (?)

Singurul din numeroșii săi amici și rudeni din depărtare a fost dl Pêtrache Popa din Tîrgu-ocna, carele în semn de stimă a depus o cunună pe cosciugul răposatului.

Atîta am aflat de cuviință a vă raporta din incidentul morții părintelui Ioan Belloi. Biografia acestui bărbat însă creștindu-se de interes, se va găsi de sigur o pînă mai ageră decât a mea, carea cunoscînd temeinic trecutul — altcum cam misterios al răposatului preot, și care va fi în stare a ține cont și de feliuritele șopte ce se aud prin mulțime la persoana răposatului și a altora încă, va scrie scote la ivelă mai mult.

Coresp.

Din public. *)

Mulțămită publică.

Pentru colecțiunea din științele naturale ale institutului seminarial archidieceșan gr. or., Preasfințitul domn Dr. Enea Draia, avocat în Abrud, a avut bunăvoința a dona o colecțiune prețioasă de minerale, cuprînd 169 bucăți, acoperind din al său și spesele de transport.

Dorind corpul profesoral a-și manifesta atențiunea cuvenită pentru acest dar frumos, conform concludusului conferinței din 7 a curente, Nr. 80, își exprimă mulțămăta sa și pe această cale.

Sibiu, 12 Martiu 1897.

Direcțiunea seminarială.

*) Pentru cele publicate în rubrica această redacțiune nu este responsabilă.

Loterie.

Mercuri, în 24 Martiu 1897 n.

Brünn: 14 72 56 78 20

AVIS.

In librăria tipografiei archidieceșane se află de vîndare următoarele cărți:

I. Cărți bisericesci.

Biblia ilustrată testamentul vechiu și nou, nelegat fl. 10, legat fl. 15 —	
Chiriacodromion (Cazan), nelegat fl. 10, legat	12.—
Evangelie, neleg. fl. 8 leg. fin	18.—
Octoich mare, neleg. fl. 17, leg.	20.—
Octoich mic, neleg. fl.—60 cr. leg.	—75
Orologion (Ciaslov) neleg. cr. 60, legat	—75
Proscomidia altariului	—25
Penticostariu neleg. fl. 8, leg.	10 —
Rînduiala la sfințirea bisericilor	2.50
Triodion cu Strajnic neleg fl. 20, legat	25.—

II. Cărți scolare.

Abedar, de Zacharia Boiu nel. cr. 20 leg.	—24
Abedar, de Ioan Popescu nel. cr. 20 legat	—25
Abedar, de Silvestru Moldovan nelegat cr. 20 leg.	—25
Abedar magiar-român, de N. Putnoky leg.	—20
Aritmetica, de P. Dima	—32
Abedar, de Dogariu & Dariu I. = 30 cr., II. = 20 cr., III. = 35 cr., IV. =	—45
Aritmetica după Lurz	—20
Aritmetica de Vlaicu I = 20 cr. II. = 25 cr. III. =	—35
Carte de cetire de Z. Boiu p. I. ediție nouă. nel. cr. 30 leg.	—40
Carte de cetire de Z. Boiu p. II. nel. cr. 25 leg.	—30
Carte de cetire de Ioan Popescu legată	—70
Catechism de M. Toma	—30
Catechism bogat	—50
Cărtică de rugăciuni pentru copii leg. frumos ed. nouă	—15
Comput de Ioan Popescu	1.20
Compendiu de Pedagogie de I. Popescu ed. nouă	2.—
Compendiu de drept canonic ediție nouă	3.—
Conducător la Abedar de I. Popescu	—10
Culegere de cântec naționale	—25
Carte de cetire magiară de Crișan și Putnoky partea I. = 70 II.	1.—
Carte de cântări bisericesci pentru copii	—12
Curs de limba magiară de Molnár I. II. III. a	—20
Constituția patriei de Ioan Popoviciu leg.	—20
Chemia elementară de Vlaicu	—80
Chemia anorganică de Filipescu	—80
Drepturile și datorințele civile	—20
Elemente de Geografia de Zacharia Boiu	—30
Elemente de Istoria patriotică de Z. Boiu	—30
Elemente de Istoria nat. și Fisica de Z. Boiu	—30
Elemente de Fisică de I. Dariu	—30
Fisica de Făgărășan	—40
Gramatica română de Mihailan cl. II. = 10 cr. III. = 16 IV. =	—24
Geografia pentru școl. populare de I. Dariu leg.	—35
Geografia pentru școl. populare de Moldovan & Făgărășan	—30

Geografia pentru școlele medii de Moldovan & Făgărășan I.	fl. 1.20
Geografia pentru școl. medii de Moldovan & Făgărășan II.	—50
Geografia pentru școlele medii de Făgărășan & Bărsan II.	1.—
Gramatica română de I. Dariu	—25
Gramatica limbii magiare de Crișan & Putnoky	1.—
Istoria biblică pentru școl. populare	—30
Istoria biblică pentru școlele medii	—55
Istoria bis. rom. de Șaguna I. II.	3.—
Teogogia de Dr. Ilarion Pușcariu	1.50
Istoria bisericescă ptu școl. pop.	—35
Istoria bisericescă pentru școlele medii I. II.	1.—
Istoria Ungariei de Dr. N. Pop.	—25
Istoria Ungariei de S. Moldovan	—26
Istoria Ungariei pentru școlele secundare de V. Goldiș	—80
Istoria universală pentru școlele secundare de V. Goldiș	1 —
Istoria naturală de Dr. D. P. Barcian I. = 50 II. =	—60
Istoria literaturii române de Lazariu	1.—
Legendar român de V. Petri	—50
Legendar magiar român de N. Putnoky	—30
Limba maternă de Dr. Ilarion Pușcariu, ed. nouă	—40
Mărturisirea ortodoxă	1.20
Pastorală veche	1.—
Pastorală nouă	1.50
Pomăritul de D. Comșa	1.—
Principii din Pedagogie de dr. Il. Pușcariu	1.—
Psichologia empirică de I. Popescu	2.—
Teologia dogmatică	1.—
Teologia morală	1.50
Toldy, Narațiune poetică de Crișan & Putnoky	—70

III. Cărți literare.

Biografia fericitului Șaguna de N. Popea	fl. 2.50
Istoria bis. politico-naționale	1.—
Enchiridion sau carte manulă de canone	4.—
Invățătorul și poporul de Marienescu	—50
Polemia contra Heliad	—50
Calendarul pe anul 1896	—30
Scrisori apologetice	—50
Sunete și resunete de Z. Boiu	—50
Scrierea sf. Ioan gură de aur	—50
Vocabular român german	—70
Anghira creștină (cuvîntări) funebreale de T. V. Gheaja	1.50
Anecdote și glume de T. V. Gheaja	—65
Antologie română de Manliu	1.75
Cel mai mare bine din lume de Făgărășan	—20
Cine ce face lui își face, comedie într'un act pentru tinerimea școlară	—10
Codicele de Mateiu Voilean	—80
Colinde de A. Marienescu	1.10
Compas românesc de P. Petrescu	—50
Cuvîntări funebreale de Z. Boiu	1.50
Crestomația română de I. Manliu	1.75
Date istorice de I. C. Pușcariu	2.—
Descăntece populare de Marian	2.—
Documente pentru limbă și istoria de Dr. Il. Pușcariu	2.50

Doine și strigături de St. Muntean	fl. —12
Foi comemorative la serbarea 12/24 Maiu 1892 a lui G. Bariț	—80
În memoria lui G. Bariț peșii de G. Joandrea	—20
Întrebări de educațiune și instrucțiune studii pedagogice de Dr. P. Span	1.—
La Alma povesti de Constanța de Dunca Schiau	—50
Lecciconul comunelor bisericesci din archidieceșă de Dr. Remus Roșca	1.—
Noul atac asupra școlilor noastre. Manual de drept cambial de I. Socaciu	—25
Pace vouă de H. Drumond tradusă de D. Făgărășan	—20
Primatul papal și infalibilitatea papei de I. Broju	—25
Poesii de Andrei Murășan	1.50
Poetica română de I. Manliu	1.75
Povesci ardelenesci din gura poporului de I. P. Reteganul I—V	1.25
Povestiri alese și întocmite de P. Petrescu	—75
Retorica și stilistica de I. Manliu	2.—
S'a dus în țără novelă originală de Il. Chendi	—15
Studiu din economia națională de P. Petrescu	—40
Satul cu comorile novelă de P. Petrescu	—45
Stupăritul de C. Dimian	—80
Vechia metropolie de N. Popea	1.50
Protocolle sinodale dela 1864—1893 toate laolaltă	19 —
Protocolle congresuale dela 1868—1891 toate laolaltă	7.60
Statut organic	—25
Regulament pentru parohii	—10
Regulament pentru organizarea, provisorie a învățămîntului	—10
Regulament pentru procedura matrimonială	—20
Regulament pentru seminarul pedagogico-teologic Andreian	—10
Regulament pentru afaceri interne congresuale	—20

IV. Tipărituri.

Budget cōla	—03
Catalog de clasă cōla	—02
Catalog de clasă broș. din 10 cōle	—30
Catalog de clasă broș. din 15 cōle	—45
Catalog de clasă broș. din 20 cōle	—55
Carte de evidență cōla	—03
Carte de evidență leg. din 30 cōle	1.80
Carte de evidență leg. din 40 cōle	2.10
Chronica școlară leg.	1.50
Consemnarea pruncilor obligați a cerceta școlă cōla	—02
Conspete protopopesi, pentru noucun.	—05
Conspet despre comunele matre și filie cōla	—03
Conspet despre vizitarea școlilor cōla	—03
Conspete de catechisafia cōla	—03
Conspete școlare inv. (date statistice cōla	—06
Conspete prot. I. II. III. cōla	—06
Conspete de absenții săptămânale și lunare cōla	—02

Contul capitalelor active cōla	fl. —03
Estrase din protocolul botezaților, cununăților și morților esempl.	—01
Matricula școlară cōla cr. 2 legată din 50 cōle	1.50
Inventare pentru averea bisericilor	—10
Jurnal de casă cōla	—03
Jurnal de casă leg. 25 coli	165
Jurnal de casă leg. 30 coli	1.80
Obligațiuni ptu biserici esempl.	—01
Protocolul bunei învoiri cōla	—06
Protocolul bunei învoiri leg. din 50 cōle	4.—
Protocolul parochial cōla	—06
Protocolul parochial leg. din 50 cōle	4.50
Protocolul botezaților cōla	—06
Protocolul botezaților I. din 50 c.	4.50
Protocolul cununăților cōla	—06
Protocolul cununăților I. din 50 c.	4.50
Protocolul morților cōla	—06
Protocolul morților leg. din 50 c.	4.50
Protocol de esibite cōla	—03
Protocol de esibite I. d n 30 cōle	1.80
Protocol de esibite I. din 50 cōle	2.50
Prot. de clasificățiune cōla	—02
Prot. de clasificățiune I. din 50 c.	1.50
Specificațiuni pentru noua cunună cōla	—05
Testimonii școlare esempl.	—02
Testimonii de religie	—02

V. Icoane.

Icoana înmormîntării domnului pe pânză	fl. 2.50
Icoana înmormîntării domnului pe hârtie	—50
Icoana celor trei Ierarchi pe hârtie	—30
Icoana Evangeliștilor pe hârtie	—50
Portret Șaguna	1.—
Portret Gozdu	1.—

VI. Requisite de scris.

Libele de scris à 1 cr. 100	—70
Libele de comput à 1 cr. 100	—70
Libele de dictando à 1 cr. 100	—70
Caele de dictando din 6 foi 4 cr. dip 8 foi 6 cr. din 12 foi cu 8 cr. din 16 foi cu 12 cr. din 20 de foi cu	—15
Glasuri (tocuri de pene) și de ceruse rotunde și quadrate à 4, 5, 6, 8, 12, 20, 30, 40 cr. și Tocuri (cōde) de pene condeiu dela 40 cr. suta pînă la 50 cr. bucata	—45
Hârtie fină de scris de cancelarie și concept à 6, 7, 8, și 10 fl. miia de cōle	—55
Ceruse à 1, 2, 3, 4, 5, 6 și 7 bucata și suta à 80 cr. 1 fl. 1.20 1.80 2 și 7 fl.	—15
Pene de scris dela 50 cr. pînă 1 fl. 20 cutie constătătoare din 144 bucăți	—15
Tablîțe de pîră bucata 7, 10, 12 14 și 15 cu bucata	—05
Tot felul de hârtie de epistole cu prețuri foarte moderate	—03
Notese dela 4 cr. pînă la 1 fl. bucata	—03
Trăisti de școlă pentru copii, chipuri pentru copii, Cerce, Văpsele și pensele, Hârtie sugativă	—03
Calemare, Liniale, hârtie pentru stelagi, Albume, Blocuri, Tînte de desam; totfelul de negrăla, toate acestea cu prețuri foarte moderate	—06